

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Vašíčková Kateřina
Název práce: Romské děti v pěstounské péči
Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.
Oponent práce: Mgr. et Mgr. Radek Vorlíček, Ph.D.

Bakalářská práce Kateřiny Vašíčkové se zabývá romskými dětmi v pěstounské péči. Jedná se o aktuální téma, ačkoliv bylo již na naší katedře i v odborných zdrojích částečně zmapováno. Cílem práce je „popsat, jak se romské děti adaptují na pěstounskou rodinu a jak se pěstounská rodina adaptuje na romské dítě, které přijala do pěstounské péče.“ Autorka si pokládá tuto výzkumnou otázku: Jak probíhala adaptace romského dítě v pěstounské rodině?

Tematické vymezení je konkrétní a uchopitelné. V práci se objevuje pár typografických chyb či překlepů. Například věta „Adaptace romského dítěte v pěstounské rodině“ je omylem uvedena dvakrát za sebou (viz strana osm). Jazyk práce je ovšem celkově hezký, srozumitelný a věcný.

Kolegyně realizovala kvalitativní výzkum, který se opíral o pět narativních rozhovorů s pěstouny, kteří mají v dlouhodobé pěstounské péči romské děti. Metody výzkumného šetření a limity výzkumu jsou diskutovány jen velmi okrajově.

Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol. První se zabývá romskou menšinou, konkrétně terminologií, romskou rodinou, vzděláním Romů, výchovou v romské rodině a romským dítětem v náhradní rodině. Druhá se zaměřuje na pěstounskou péči, třetí na adaptaci dítěte a náhradních rodičů v pěstounské péči. Ve čtvrté kapitole představuje její vlastní výzkumné šetření. První tři kapitoly tak tvoří teoretickou část práce, čtvrtá kapitola je empirického charakteru. Práce je tím pádem uměle rozdělena a na jedné straně je teorie a na straně druhé od ní odtržená praktická část. Toto umělé rozdělení způsobuje, že text není tak dokonale propojen

v jeden harmonický celek. Není to ovšem dáno jenom architekturou textu. Výsledky výzkumu na mě působí tak, že jsou do určité míry v rozporu s informacemi, které jsou představeny v teoretické části. Kolegyně ve svém výzkumu dospívá k názoru, že na adaptaci romského dítěte v náhradní rodině nemá velký vliv romské etnikum. Respondenti uvádí, že adaptace romského dítěte v pěstounské péči je velmi podobná adaptaci dítěte jakéhokoliv jiného etnika. Z těchto závěrů vyplývá, že etnicita nehraje primární roli, zatímco teoretická část na mě působí tak, jako kdyby etnická identita a romská kultura zastávala tu nejpodstatnější roli. Z mého pohledu je proto škoda, že výsledky výzkumu nejsou vůbec konfrontovány s odbornou literaturou či jinými výzkumy na podobné téma.

Otázky k diskuzi

- 1) Vysvětlíte prosím komisi Vaši domněnku uvedenou v úvodu, tj. proč si pěstouni raději berou do dlouhodobé pěstounské péče neromské děti než romské děti.
- 2) V práci v první kapitole uvádíte dle Budilové tři kritéria, podle kterých lidé běžně zařazují osoby kolem sebe do kategorie Rom. Jako třetí kritérium je uvedeno kritérium kultury: „Rom je ten, kdo sdílí hodnoty tradiční romské kultury.“ V této souvislosti bych se rád autorky zeptal, co myslí tou tradiční romskou kulturou. Jak jste tuto kulturu definovala a jak jste s ní pracovala v rámci Vašeho výzkumu? Domníváte se, že lze tyto kultury přesně specifikovat a vzájemně od sebe odlišit?
- 3) Ve Vaší práci se opíráte o citaci Kovářové, která tvrdí, že „v odlišnosti romské a neromské kultury tkví kořen následného neúspěchu romského dítěte ve škole. Souhlasíte s tímto tvrzením?
- 4) Váš výzkum probíhal v době epidemiologické krize. V práci uvádíte, že rozhovory z toho důvodu proběhly pomocí elektronických technologií. Ovlivnily tyto technologie podle Vás podobu výsledků Vašeho výzkumu?

Práce splňuje kritéria kladená na bakalářské práce.

Navržené hodnocení:

Datum: 6. 5. 2020

Radek Vorlíček